

ἹΕΡΆ ΜΗΤΡΌΠΟΛΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ἡ
ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Τῆ ἐν ἀγίοις πατρός ἡμῶν Γρηγορίου
τῆ θεολόγου
ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1981

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἐπί τῇ συμπληρώσει 1600 ἐτῶν ἀπό τῆς συγκλήσεως τῆς Δευτέρας ἐν Κωνσταντινουπόλει Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καθ' ἣν προήδρευσε καί ὁ ἐν Ἁγίοις πατήρ ἡμῶν Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, ὁ Ναζιανζηνός, ἐθεωρήσαμεν καθῆκον ἡμῶν, ὅπως κατὰ τό ἔτος αὐτό καί ἐπί τῇ μνήμῃ τοῦ προαναφερθέντος Ἁγίου Ἱεράρχου προβῶμεν εἰς τήν ἐκδοσιν τῆς φερομένης ὡς Λειτουργίας τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Αὕτη περιλαμβάνεται εἰς τόν Αἰγυπτιακόν τύπον καί ἀναφέρεται εἰς τόν προαιώνιον Υἱόν καί Λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς λοιπὰς Θείας Λειτουργίας, αἵτινες ἀπευθύνονται πρὸς τόν ἐπουράνιον ἡμῶν Θεόν καί Πατέρα.

Ὡς πηγὰς δέ, ἐχρησιμοποίησαμεν τὰς κάτωθι:

1. Τόν ἐν τῇ Ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων ἐναποτεθειμένον κώδικα ὑπ' ἀριθμ. 325, ὅστις ἀνάγεται εἰς τόν ΙΔ' αἰῶνα.

2. Τόν 36ον Τόμον, Κολ. 700-733, τῆς P.G. τοῦ Migne, εἰς ὃν περιλαμβάνεται ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρός ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

3. «Αἱ Λειτουργίαι Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καί τῶν Προηγιασμένων» ἐκ τοῦ Χριστιανικοῦ Κατηχητικοῦ δελτίου, «Εἰρήνη», ἐπιμελεία Γρηγορίου Μοναχοῦ — Ἀγιορείτου — Ἀθήνησι 1961.

4. «Ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρός ἡμῶν Γρηγορίου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεολόγου», ἐν τῷ Χριστιανικῷ Κατηχητικῷ δελτίῳ «Εἰρήνη», ἐπιμελεία Γρηγορίου Μοναχοῦ, Ἀγιορείτου, Ἀθήνησι 1971 - Ἱερά Μονή Πεντέλης.

5. Λειτουργικοὶ Τύποι Αἰγύπτου καί Ἀνατολῆς, ὑπό Παναγιώτου Τρεμπέλα, ἐκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἀθήναι 1961, σελ. 68-72.

Πιστεύομεν ὅτι, ἡ ἐκδοσις αὕτη, σὺν Θεῷ, θά προσφέρῃ πολύτιμον ὕλικόν, δι' οὗ θά ἐμπλουτισθῇ τό ἤδη ὑπάρχον λειτουργικόν τοιοῦτον τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ἐκ βαθέων εὐχόμεθα, ὅπως ὁ ἀνεκτίμητος οὗτος πνευματικός θησαυρός ἀποβῇ κτῆμα παντός Χριστιανοῦ, χάριν τῆς ψυχικῆς αὐτοῦ ὠφελείας, πρὸς τιμὴν δέ, τοῦ δικαίως ἀποκληθέντος Θεολόγου Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ καί εἰς δόξαν τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, πρὸς ὃν καί ὡς προαναφέρομεν ἀπευθύνεται ἡ Λειτουργία Αὕτη.

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 25ῃ τοῦ μηνός Ἰανουαρίου τοῦ
Σωτηρίου ἔτους 1981.—

εΓε
Ο ΑΓΓΗ

ΓΟΡΙ

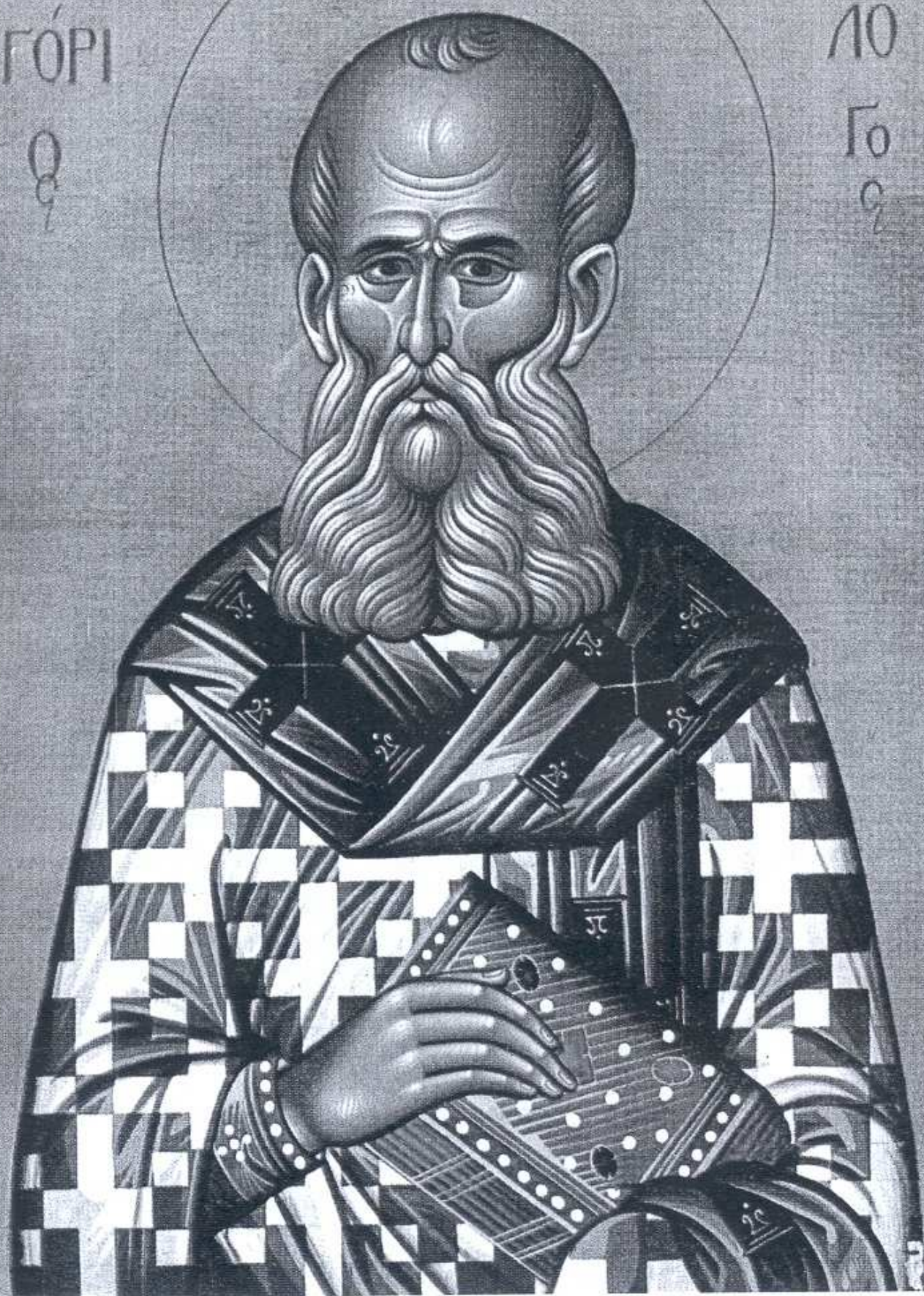
Ω

Ο ΘΕΟ

ΛΟ

Γο

ε

Η
ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ
ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΕΥΧΗ ΙΚΕΤΗΡΙΟΣ, ἣν ἀναγιγνώσκει ὁ Ἱερεὺς:

Ὁ ἐπισκεψάμενος ἡμᾶς ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, καὶ χαρισάμενος ἡμῖν παρρησίαν τοῖς ταπεινοῖς καὶ ἁμαρτωλοῖς καὶ ἀναξίοις δούλοις σου, παραστῆναι τῷ ἁγίῳ σου θυσιαστηρίῳ, καὶ προσφέρειν σοι τὴν φοβερὰν ταύτην καὶ ἀναίμακτον θυσίαν, ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων καὶ τῶν τοῦ λαοῦ σου ἀγνοημάτων, εἰς ἄνεσιν καὶ ἀνάπαυσιν τῶν προκοιμηθέντων πατέρων ἡμῶν καὶ ἀδελφῶν, καὶ στηριγμὸν παντός τοῦ λαοῦ σου, ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον σου, καὶ ἐξάλειψόν μου τὰ παραπτώματα διὰ τὴν σὴν εὐσπλαχνίαν· καὶ καθάρισόν μου τὰ χεῖλη καὶ τὴν καρδίαν ἀπὸ παντός μολυσμοῦ σαρκός τε καὶ πνεύματος· καὶ ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ πάντα λογισμὸν αἰσχρὸν τε καὶ ἀσύνητον· καὶ ἰκάνωσόν με, τῇ δυνάμει τοῦ Παναγίου σου Πνεύματος, εἰς τὴν λειτουργίαν ταύτην· καὶ πρόσδεξαί με διὰ τὴν σὴν ἀγαθότητα, προσεγγίζοντα τῷ ἁγίῳ σου θυσιαστηρίῳ· καὶ εὐδόκησον Κύριε,

δεκτά γενέσθαι τά προσαγόμενά σοι δῶρα ταῦτα, διὰ τῶν ἡμετέρων χειρῶν, συγκαταβαίνων ταῖς ἑμαῖς ἀσθενείαις· καί μή ἀπορρίψης με ἀπό τοῦ προσώπου σου μηδέ βδελύξῃ τήν ἐμὴν ἀναξιότητα, ἀλλ' ἐλέησόν με ὁ Θεός, κατὰ τό μέγα ἔλεός σου, καί κατὰ τό πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου παρένεγκε τά ἀνομήματά μου, ἵνα ἀκατακρίτως προσελθὼν κατενώπιον τῆς δόξης σου, καταξιωθῶ τῆς σκέπης σου, καί τῆς ἐλλάμψεως τοῦ παναγίου σου Πνεύματος· καί μή ὡς δούλος ἀμαρτίας, ἀποδόκιμος γένωμαι, ἀλλ' ὡς δούλος σός εὕρω χάριν καί ἔλεος καί ἄφεσιν ἀμαρτιῶν, ἐν τῷ νῦν καί ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. **Ναί, Δέσποτα παντοκράτορ, παντοδύναμε Κύριε, εἰσάκουσον τῆς δεήσεώς μου·** Σύ γάρ εἶ ὁ τά πάντα ἐνεργῶν ἐν πᾶσι· καί τήν παρά σοῦ πάντες ἐπιζητοῦμεν ἐπί πᾶσι βοήθειάν τε καί ἀντίληψιν.

Οτι φιλόανθρωπος εἶ, καί δεδοξασμένος ὑπάρχεις, Ἰησοῦ ὁ Θεός ἡμῶν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρί, καί τῷ ἁγίῳ σου Πνεύματι, νῦν καί αἰεὶ, καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἄμην:

ΕΙΣΟΔΟΣ ΑΓΙΩΝ ΓΡΑΦΩΝ, ψάλλομένου τοῦ, «Ὁ Μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ...», ὑπὸ τῶν συλλειτουργῶν. Αἱ Ἁγίαι Γραφαὶ ἀποτίθενται ἐπὶ τῶν δισκελίων ὑπὸ τῶν φερόντων ταύτας συλλειτουργῶν καὶ ἀκολουθῶς οὗτοι εἰσέρχονται διὰ τῆς Ὠραίας Πύλης εἰς τό Ἅγιον Βῆμα.

Ἀκολουθῶς ὁ Ἱερεὺς ἀναγινώσκει τὴν **ΕΥΧΗΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΤΟΙΜΑΣΙΑΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟΥ**:

Δέσποτα, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ διὰ τῆς σωτηριώδους παρουσίας σου καί τῆς ἐλλάμψεως τοῦ παναγίου σου Πνεύματος, καταξιώσας ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἀμαρτωλοὺς καὶ ἀναξίους δούλους σου, παραστῆναι τῷ ἁγίῳ σου θυσιαστηρίῳ, καί προσφέρειν καὶ λειτουργεῖν, τοῖς ἀχράντοις μυστηρίοις τῆς καινῆς σου διαθήκης.

Αὐτός, ζωοποιέ, καί ἀγαθῶν χορηγέ, ποίησον σημεῖον εἰς ἀγαθόν, καί ἀξίωσον ἡμᾶς ἐν καθαρῷ συνειδῶτι λατρεῦσαι σοι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν, καί ἐν ἀγιασμῷ ταύτην σοι τήν θείαν προσενεγκεῖν λειτουργίαν, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καί εἰς ἀπόλαυσιν τῆς μελλούσης μακαριότητος.

Μνήσθητι, ἀγαθέ, εὐεργέτα; Βασιλεῦ τῶν αἰῶνων, καί τῆς κτίσεως ἀπάσης δημιουργέ, τῶν προσενεγκάντων, καί δι' οὓς προσήγαγον· καί ἡμᾶς ἀκατακρίτους διαφύλαξον ἐν τῇ ἱερουργίᾳ τῶν θείων σου μυστηρίων.

Οτι ἠυλόγηται, καί ἡγίασται, καί δεδόξασται, τό πάντιμον καί μεγαλοπρεπές ὄνομά σου, μετά τοῦ Πατρός καί τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καί ἀεί καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

Ὁ Ἱερεύς:

Ειρήνη πᾶσι.

Ὁ Λαός:

Καί τῷ πνεύματί σου.

Ὁ Ἱερεύς: ΤΗΝ ΕΥΧΗΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ.

Δέσποτα, Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τοῖς ἁγίοις σου μαθηταῖς καί Ἀποστόλοις εἰπών, ὅτι πολλοί προφηῆται καί δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε καί οὐκ εἶδον, καί ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε καί οὐκ ἤκουσαν· ἡμῶν γάρ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοί ὅτι βλέπουσι, καί τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούει. Καί καταξιωθείημεν ἄρτι τοῦ ἀκοῦσαι καί ποιῆσαι τὰ ἅγια σου Εὐαγγέλια ταῖς λιταῖς τῶν ἱερῶν σου.

Μνημόνευσον οὖν, Δέσποτα, καί νῦν πάντων τῶν ἐντειλαμένων ἡμῖν τοῖς ἀναξίοις, τοῦ μνημονεύειν αὐτῶν εἰς τὰς δεήσεις τὰς ἡμετέρας, καί τὰς αἰτήσεις, ἅς ἀναβιβάζομέν σοι, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν. Τοὺς προτετελευτηκότας ἀνάπαυσον· τοὺς κάμνοντας ἔρρωσον.

Σύ γάρ εἰ ζωὴ ἡμῶν πάντων, καὶ ἴασις ἡμῶν πάντων, καὶ ἀνάστασις οἰκεία πάντων ἡμῶν· καὶ σοὶ τὴν δόξαν, τιμὴν καὶ προσκύνησιν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ζωαρχικῷ καὶ ὁμοουσίῳ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Μετά τὴν Εὐχὴν, ὁ Ἀναγνώστης ἀναγιγνώσκει τὸ ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀνάγνωσμα καὶ εἶτα τὸν Ἀπόστολον. Ὁ δὲ Διάκονος τὸ Εὐαγγέλιον. Μετά τὰ ἀναγνώσματα λαμβάνει χώραν τὸ θεῖον Κήρυγμα.

Ἀκολουθῶς ὁ Λαὸς ψάλλει τὸν Χερουβικὸν ὕμνον:

Σιγησάτω πᾶσα σὰρξ βροτεία, καὶ στήτω μετὰ φόβου καὶ τρόμου, καὶ μηδέν γήϊνον ἐν ἑαυτῇ λογιζέσθω· ὁ γὰρ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων, Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν προσέρχεται σφαγιασθῆναι καὶ δοθῆναι εἰς βρῶσιν τοῖς πιστοῖς. Προηγούνται δὲ τούτου οἱ χοροὶ τῶν ἀγγέλων μετὰ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας.

Τὰ πολύοματα Χερουβὶμ καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφίμ, τὰς ὄψεις καλύπτοντα καὶ βοῶντα τὸν ὕμνον· Ἀλληλούϊα· ἀλληλούϊα· ἀλληλούϊα.

Καθ' ὃν χρόνον ψάλλεται ὁ Χερουβικὸς ὕμνος, ὁ Ἱερεὺς ἀναγιγνώσκει τὴν ΕΥΧΗΝ ΤΟΥ ΚΑΤΑΠΕΤΑΣΜΑΤΟΣ:

Οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων ταῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς προσέρχεσθαι ἢ προσεγγίζειν ἢ λειτουργεῖν σοὶ Βασιλεῦ τῆς δόξης· τὸ γὰρ διακονεῖν σοὶ μέγα καὶ φοβερόν καὶ αὐταῖς ταῖς ἐπουρανίαις Δυνάμεσιν. Ἀλλ' ὅμως διὰ τὴν ἄφατον καὶ ἀμέτρητόν σου φιλανθρωπίαν ἀτρέπτως καὶ ἀναλλοιώτως γέγονας ἄνθρωπος, καὶ Ἀρχιερεὺς ἡμῶν ἐχρημάτισας, καὶ τῆς λειτουργικῆς ταύτης καὶ ἀναιμάκτου θυσίας τὴν ἱερουργίαν παρέδωκας ἡμῖν, ὡς Δεσπότης τῶν ἀπάντων. Σύ γάρ μόνος, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν,

δεσπόζεις τῶν ἐπουρανίων καί τῶν ἐπιγείων, ὁ ἐπὶ θρόνου Χερουβικοῦ ἐποχούμενος, ὁ τῶν Σεραφίμ Κύριος, καί Βασιλεύς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ ὀμόνος Ἅγιος καί ἐν Ἁγίοις ἀναπαυόμενος. Σέ τοίνυν δυσωπῶ τόν ὀμόνον ἀγαθόν καί εὐήκοον Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ τόν ἀμαρτωλόν καί ἀχρεῖον δούλόν σου, καί καθάρισόν μου τήν ψυχήν καί τήν καρδίαν ἀπό συνειδήσεως πονηρᾶς· καί ἰκάνωσόν με, τῇ δυνάμει τοῦ Ἁγίου σου Πνεύματος, ἐνδεδυμένον τήν τῆς ἱερατείας χάριν, παραστῆναι τῇ ἀγία σου ταύτῃ Τραπέζῃ, καί ἱερουργῆσαι τό ἅγιον καί ἄχραντόν σου Σῶμα καί τό τίμιον Αἷμα. Σοί γάρ προσέρχομαι κλίνας τόν ἐμαυτοῦ αὐχένα καί δέομαί σου. Μή ἀποστρέψῃς τό πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, μηδέ ἀποδοκιμάσῃς με ἐκ παίδων σου· ἀλλ' ἀξίωσον προσενηχθῆναι σοι ὑπ' ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ καί ἀναξίου δούλου σου τά Δῶρα ταῦτα.

Σύ γάρ εἶ ὁ προσφέρων, καί προσφερόμενος, καί προσδεχόμενος, καί διαδιδόμενος, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, καί σοί τήν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρί καί τῷ παναγίῳ καί ἀγαθῷ καί ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καί ἀεὶ καί εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

Κατά τήν Μεγάλῃν Εἵσοδον ὁ Διάκονος:

Πάντων ἡμῶν μνησθεῖη Κύριος ὁ Θεός, ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ πάντοτε, νῦν καί ἀεὶ καί εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

Ἦ Ὁ Ἱερεύς: ἐπαναλαμβάνει τό αὐτό.

Ἦ Ὁ Λαός ὀλοκληρῶνει τόν Χερουβικόν ὕμνον:
«Τά πολυόματα Χερουβίμ...»

Ἦ Ὁ Ἱερεύς: ΤΗΝ ΙΛΑΣΤΗΡΙΟΝ ΕΥΧΗΝ

Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἐπιστάμενος τόν νοῦν τῶν ἀνθρώπων, ὁ ἐτάζων καρδίας καί νεφρούς· ὁ

ἐμέ τόν ἀνάξιον καλέσας πρὸς τὴν σὴν λειτουργίαν ταύτην· μὴ βδελύξη με, μηδέ τό πρόσωπό σου ἀποστρέψῃς ἀπ' ἐμοῦ· ἀλλ' ἐξάλειψόν μου πάντα τά παραπτώματα, καί ἀπόπλυνόν μου τόν ρύπον τοῦ σώματος, καί τόν σπῖλον τῆς ψυχῆς, καί ὅλον με ἀγίασον, ἵνα μὴ ἴκετεύων σε δοῦναι ἄφεσιν ἄλλοις ἀμαρτιῶν, αὐτός ἀδόκιμος γένωμαι. Ναί, Κύριε, μὴ ἀποστραφείης με τεταπεινωμένον καί κατησχυμένον, ἀλλ' ἐξαπόστειλόν μοι τὴν χάριν τοῦ ἀγίου σου Πνεύματος, καί ἀξιώσόν με παραστῆναι ἐπὶ τό ἅγιόν σου θυσιαστήριον ἀκατακρίτως, καί προσφέρειν σοι τὴν λογικὴν καί ἀναίμακτον προσφορὰν ταύτην, μετὰ συνειδήσεως καθαρᾶς, εἰς συγχώρησιν τῶν ἐμῶν ἀμαρτημάτων καί τῶν παραπτωμάτων καί εἰς ἄφεσιν τῶν τοῦ λαοῦ σου ἀγνοημάτων, εἰς ἀνάπαυσιν καί ἀναψυχὴν τῶν προκεκοιμημένων πατέρων ἡμῶν καί ἀδελφῶν· καί εἰς στηριγμόν παντός τοῦ λαοῦ σου.

Εἰς δόξαν σὴν, τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ ἀγίου Πνεύματος, νῦν καί αἰεὶ καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Λαός:

Αμήν

Ὁ Ἱερεὺς:

Ειρήνη Πᾶσι.

Ὁ Λαός:

Καί τῷ πνεύματί σου.

Ὁ Ἱερεὺς: ΤΗΝ ΕΥΧΗΝ ΤΟΥ ΑΣΠΑΣΜΟΥ

Οῶν καί προῶν, καί διαμένων εἰς τοὺς αἰῶνας· ὁ τῷ Πατρὶ συναϊδιος καί ὁμοούσιος, καί σύνθρονος καί

συνδημιουργός. Ὁ διά μόνην ἀγαθότητα ἐκ τοῦ μή ὄντος εἰς τό εἶναι παραγαγών τόν ἄνθρωπον, καί θέμενος αὐτόν ἐν παραδείσῳ τρυφῆς. Ἀπάτη δέ τοῦ ἐχθροῦ, καί παρακοῆ τῆς σῆς ἐντολῆς παραπεσόντα, ἀνακαινίσει βουλόμενος, καί πρὸς τό ἀρχαῖον ἀναγαγεῖν ἀξίωμα, οὐκ ἀγγέλοις, οὐκ ἀρχαγγέλοις, οὐ πατριάρχαις, οὐ προφήταις, τὴν ἡμῶν ἐνεχείρησας σωτηρίαν· ἀλλ' αὐτός ἀτρέπτως σὰρξ γενόμενος, καί ἐνανθρωπήσας, κατὰ πάντα ὡμοιώθης ἡμῖν, ἐκτός μόνης τῆς ἀμαρτίας· μεσίτης ἡμῶν γενόμενος καί τοῦ Πατρός, καί τό μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ, καί τὴν χρονίαν ἔχθραν καθελὼν, τὰ ἐπίγεια τοῖς ἐπουρανίοις συνῆψας καί ἀμφότερα εἰς ἓν συνήγαγες καί τὴν ἐνσαρκον ἐπλήρωσας οἰκονομίαν. Καί μέλλων σωματικῶς ἐλαύνειν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, θεϊκῶς τὰ πάντα πληρῶν, τοῖς ἀγίοις σου μαθηταῖς, καί ἀποστόλοις σου ἔλεγες· **Εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν· εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν.** Ταύτην καί νῦν τὴν εἰρήνην ἡμῖν δώρησαι, Δέσποτα, παντός ἀποκάθαρον μολύσματος, παντός δόλου καί πάσης κακίας, καί πανουργίας, καί τῆς θανατηφόρου μνησικακίας, καί καταξίωσον ἡμᾶς ἀσπασασθαι ἐν φιλήματι ἀγίῳ, εἰς τό μετασχεῖν ἀκατακρίτως τῆς ἀθανάτου καί ἐπουρανίου σου δωρεᾶς· χάριτι τῆς εὐδοκίας τοῦ Πατρός, καί ἐνεργείᾳ τοῦ ἀγίου Πνεύματος.

Σὺ γάρ εἶ ὁ χορηγός καί δοτὴρ πάντων τῶν ἀγαθῶν, καί σοὶ τὴν δόξαν, τὴν αἰδίων δοξολογίαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρί, καί τῷ ἀγίῳ σου Πνεύματι, νῦν καί αἰεὶ καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Οἱ συλλειτουργοὶ ἀνταλλάσσουσι τόν ἀσπασμόν τῆς εἰρήνης καί ἀκολουθῶς δύο ἐξ αὐτῶν προσφέρουσι πρὸς ἀσπασμόν τοῖς πιστοῖς τό Ἱερόν Εὐαγγέλιον, τό ὁποῖον προηγουμένως ἀσπάζεται ὁ πρῶτος τῆ τάξει τῶν συλλειτουργῶν.

Ὁ Διάκονος:

Αγαπήσωμεν ἀλλήλους.

Ὁ Λαός:

Αγαπήσω σε, Κύριε, ἡ ἰσχὺς μου, Κύριος στερέωμά μου,
καὶ καταφυγή μου καὶ ρύστης μου.

Ὁ Διάκονος:

Τὰς θύρας· τὰς θύρας. Ἐν σοφίᾳ πρόσχωμεν.

Ὁ Ἀναγνώστης: ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Ὁ Διάκονος:

Στῶμεν καλῶς.

Ὁ Λαός:

Ελεος εἰρήνης.

Ὁ Ἱερεύς:

Ηγάπη τοῦ Θεοῦ Πατρός· καὶ ἡ χάρις τοῦ μονογενοῦς
Υἱοῦ, Κυρίου δέ καὶ Θεοῦ, καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ· καὶ ἡ κοινωνία, καὶ ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου Πνεύ-
ματος, εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ὁ Λαός:

Καὶ μετὰ τοῦ πνεύματός σου.

Ὁ Ἱερεύς:

Ανω σχῶμεν τὰς καρδίας.

Ὁ Λαός:

Εχομεν πρὸς τὸν Κύριον.

Ὁ Ἱερεύς:

Εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ.

Ὁ Λαός:

Αξιον καὶ Δίκαιον.

Ἡ ΑΓΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ

(Ἄρχὴ τῆς Προσκομιδῆς)

Ὁ Ἱερεύς:

Αληθῶς γάρ ἄξιόν ἐστιν, καὶ δίκαιον σέ αἰνεῖν, σέ εὐλογεῖν, σέ προσκυνεῖν, σέ δοξάζειν τὸν μόνον ἀληθινόν Θεόν, τὸν φιλόφρονον, τὸν ἀφραστον, τὸν ἀόρατον, τὸν ἀχώρητον, τὸν ἄναρχον, τὸν αἰώνιον, τὸν ἄχρονον, τὸν ἀμέτρητον, τὸν ἄτρεπτον, τὸν ἀπερινόητον· τὸν ποιητὴν τῶν ὄλων, τὸν λυτρωτὴν τῶν ἀπάντων· τὸν εὐϊλατεύοντα πάσας τὰς ἀνομίας ἡμῶν· τὸν ἰώμενον πάσας τὰς νόσους ἡμῶν· τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωὴν ἡμῶν· τὸν στεφανοῦντα ἡμᾶς ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς. Σέ αἰνοῦσιν ἄγγελοι· σέ προσκυνοῦσιν ἀρχάγγελοι· σέ ἀρχαὶ ὑμνοῦσι· σέ κυριότητες ἀνακράζουσι· τὴν σὴν δόξαν ἐξουσίαι ἀναγορεύουσι· σοὶ θρόνοι τὴν εὐφημίαν ἀναπέμπουσι· χίλια χιλιάδες σοὶ παρεστήκασιν, καὶ μύρια μυριάδες σοὶ τὴν λειτουργίαν προσάγουσι. Σέ ὑμνεῖ τὰ ἀόρατα· σέ προσκυνεῖ τὰ φαινόμενα, πάντα ποιοῦντα τὸν λόγον σου, Δέσποτα.

Ὁ Διάκονος:

Οί καθήμενοι ἀνάστητε.

Ὁ Ἱερεύς:

Οὦν Θεέ, Κύριε ἀληθινέ, ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ· ὁ τοῦ Πατρὸς ἡμῖν ὑποδείξας τό φέγγος· ὁ τοῦ ἀγίου Πνεύματος τήν ἀληθῆ γνῶσιν ἡμῖν χαρισάμενος· ὁ τό μέγα τοῦτο τῆς ζωῆς ἀναδείξας μυστήριον· ὁ τήν τῶν ἀσωμάτων τοῖς ἀνθρώποις χοροστασίαν πηξάμενος· ὁ τήν τῶν Σεραφίμ τοῖς ἐπί γῆς παραδούς ὑμνωδίαν, δέξαι μετά τῶν ἀοράτων καί τήν ἡμετέραν φωνήν. Σύναψον ἡμᾶς ταῖς ἐπουρανίαις δυνάμεσι· εἴπωμεν καί ἡμεῖς μετ' αὐτῶν, πᾶσαν ἄτοπον ἔννοιαν περιστείλαντες, βοήσωμεν ὡσπερ ἐκεῖνοι, ταῖς ἀσιγήτοις ἀνακράζοντες φωναῖς, ἀκαταπαύστοις στόμασι τό σόν μεγαλεῖον ὑμνήσωμεν.

Ὁ Διάκονος:

Εἰς ἀνατολάς βλέπετε.

Ὁ Ἱερεύς:

Σοί γάρ παρειστήκει κύκλω τά Σεραφίμ, ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνί· καί ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνί· καί ταῖς μέν δυσί πτέρυξι κατακαλύπτουσι τά πρόσωπα ἑαυτῶν· ταῖς δέ δυσί τοῦς πόδας ἑαυτῶν· καί ταῖς μέν δυσί πετόμενα, καί ἐκέκραγεν ἕτερον πρός ἕτερον.

Τόν ἐπινίκιον ὕμνον τῶν σωτηριῶν ἡμῶν, μετά φωνῆς ἐνδόξου, λαμπρᾶ τῇ φωνῇ ὕμνολογοῦντα, ἄδοντα, βοῶντα, δοξολογοῦντα, κεκραγότα, καί λέγοντα.

Ὁ Διάκονος:

Πρόσχωμεν.

Ὁ Λαός:

Αγιος, Ἅγιος, Ἅγιος Κύριος Σαβαώθ, πλήρης ὁ οὐρανός καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου. Ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὡσαννά ὁ ἐν τοῖς ὑψίστοις.

Ὁ Ἱερεὺς:

Αγιος, ἅγιος, ἅγιος εἶ, Κύριε, καὶ πανάγιος. Ἐξαιρετόν σου τῆς οὐσίας τό φέγγος· ἄφραστός σου τῆς σοφίας ἡ δύναμις. Οὐδεὶς λόγος ἐκμετρήσει τῆς σῆς Φιλανθρωπίας τό πέλαγος. Ἐποίησάς με ἄνθρωπον ὡς φιλόανθρωπος, οὐκ αὐτός τῆς ἐμῆς ἐπιδεῆς δουλείας, ἐγὼ δέ μάλλον τῆς σῆς χρήζων δεσποτείας, οὐκ ὄντα με, δι' εὐσπλαχνίαν παρήγαγες· οὐρανόν μοι πρὸς ὄροφον ἔστησας· γῆν μοι πρὸς βάσιν κατέπηξας· δι' ἐμέ θάλασσαν ἐχαλίνωσας· δι' ἐμέ τὴν φύσιν τῶν ζώων ἀνέδειξας· πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν μου· οὐδέν τῶν τῆς σῆς Φιλανθρωπίας ἐν ἐμοὶ πραγμάτων παρέλειπας.

Ὁ Λαός:

Κύριε ἐλέησον.

Ὁ Ἱερεὺς:

Σύ ἐπλάσας με, καὶ ἔθηκας ἐπ' ἐμέ τὴν χεῖρα σου· τῆς σῆς ἐξουσίας ἐν ἐμοὶ τὴν εἰκόνα ὑπέγραψας· τοῦ λόγου τό θεῖον δῶρον ἐνέθηκας· εἰς τρυφήν μοι τὸν παράδεισον ἤνοιξας· τῆς σῆς γνώσεως τὴν διδασκαλίαν παρέδωκας· ἔδειξάς μοι τό δένδρον τῆς ζωῆς· τοῦ θανάτου τό κέντρον ἐγνώρισας· ἐνός μοι φυτοῦ τὴν ἀπόλαυσιν ἀπηγόρευσας· ἐξ' αὐτοῦ μόνου οὖν εἶπας μοι μή φαγεῖν· ἔφαγον, νόμον ἠθέτησα· γνώμη τῆς ἐντολῆς παρημέλησα· ἐγὼ δέ τοῦ θανάτου τὴν ἀπόφασιν ἤρπασα.

Ὁ Λαός:

Κύριε ἐλέησον.

Ὁ Ἱερεὺς:

Σύ μοι, ὦ Δέσποτα, τὴν τιμωρίαν μετέβαλες· ὡς ποιμὴν ἀγαθός εἰς πλανώμενον ἔδραμες· ὡς πατὴρ ἀληθινός ἐμοὶ τῷ πεπτωκότι συνήλγησας· πᾶσι τοῖς πρὸς ζωὴν φαρμάκοις κατέδησας. Αὐτός μοι προφήτας ἀπέστειλας· δι' ἐμέ τόν νοσοῦντα, νόμον εἰς βοήθειαν ἔδωκας. Αὐτός μοι διηκόνησας. Φῶς τοῖς πλανωμένοις ἀνέτειλας· τοῖς ἀγνοοῦσι, ὁ αἰεὶ παρών ἐπεδήμησας· ἐπὶ τὴν παρθενικὴν ἦλθες νηδύν. Ὁ ἀχώρητος, Θεός ὢν, οὐχ ἄρπαγμόν ἠγήσω τό εἶναι ἴσα Θεῷ, ἀλλ' ἐαυτὸν ἐκένωσας μορφὴν δούλου λαβών· τὴν ἐμὴν ἐν σοὶ φύσιν ἠύλόγησας· ὑπὲρ ἐμοῦ τόν νόμον ἐπλήρωσας, τοῦ πτώματός μου τὴν ἀνάστασιν ὑπηγόρευσας. Ἐδωκας τοῖς ὑπὸ τοῦ ἄδου κρατούμενοις τὴν ἄφεσιν· τοῦ νόμου τὴν ἀράν ἀπεσόβησας· ἐν σαρκὶ τὴν ἁμαρτίαν κατήργησας· τῆς σῆς ἐξουσίας μοι τὴν δυναστείαν ἐγνώρισας· τυφλοῖς τό βλέπειν ἀπέδωκας· νεκρούς ἐκ τάφων ἀνέστησας· ρήματι τὴν φύσιν ἀνόρθωσας· τῆς σῆς εὐσπλαχνίας μοι τὴν οἰκονομίαν ὑπέδειξας· τῶν πονηρῶν τὴν βίαν ὑπήνεγκας· τόν νῶτόν σου δέδωκας εἰς μάστιγας· τὰς δέ σιαγόνας σου ὑπέθηκας εἰς ραπίσματα· οὐκ ἀπέστρεψας δι' ἐμέ τό πρόσωπόν σου ἀπό αἰσχύνης ἐμπτυσμάτων.

Ὁ Λαός:

Κύριε ἐλέησον.

Ὁ Ἱερεὺς:

Ως πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἦλθες, μέχρι σταυροῦ τὴν ἐμὴν κηδεμονίαν ὑπέδειξας· τῷ σῷ τάφῳ τὴν ἐμὴν ἁμαρτίαν ἐνέκρωσας· εἰς οὐρανοὺς τὴν ἐμὴν ἀπαρχὴν ἀνεβίβασας· τῆς

σῆς ἀφίξεώς μοι τὴν παρουσίαν ἐμήνυσας, ἐν ἣ μέλλεις ἔρχεσθαι κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, καὶ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Ὁ Λαός:

Κατὰ τὸ ἔλεός σου Κύριε.

Ὁ Ἱερεὺς:

Ταύτης μου τῆς ἐλευθερίας προσφέρω σοι τὰ σύμβολα, τοῖς ῥήμασί σου ἐπιγράφω τὰ πράγματα. Σὺ μοι τὴν μυστικὴν ταύτην παρέδωκας τῆς σῆς σαρκός, ἐν ἄρτῳ καὶ οἴνῳ, τὴν μέθεξιν.

Ὁ Λαός:

Πιστεύομεν.

Ὁ Ἱερεὺς:

Τῇ νυκτί ἢ παρεδίδου αὐτός σεαυτόν, τῇ σεαυτοῦ ἐξουσίᾳ.

Ὁ Λαός:

Πιστεύομεν.

Ὁ Ἱερεὺς:

Λαβὼν ἄρτον ἐν ταῖς ἀγίαις καὶ ἀχράντοις καὶ ἀμωμήτοις σου χερσίν, ἔνευσας ἄνω πρὸς ἴδιόν σου Πατέρα Θεόν ἡμῶν καὶ Θεόν τῶν ὄλων· ἠὺ χ α ρ ῖ σ τ η σ α ς, ἠὺ λ ό γ η σ α ς, ἠ γ ί α σ α ς, ἔκλασας, μετέδωκας τοῖς ἀγίοις σου μαθηταῖς, καὶ ἀποστόλοις σου, εἶπας·

Λάβετε, φάγετε τοῦτό μου ἐστὶ τὸ Σῶμα,
τὸ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλῶν κλώμενον,
καὶ διαδιδόμενον εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν
τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.

Ἀμήν.

Ὡσαύτως μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λαβὼν ποτήριον, καὶ ἐκέ-
ρασας αὐτό ἐκ γεννήματος ἀμπέλου καὶ ἐξ ὕδατος, ἡ ὑ-
χαρίστησας, ἡ ὑλόγησας, ἡ γίασας, μετέ-
δωκας τοῖς ἁγίοις σου μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις σου, εἶπας:

Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες: τοῦτό μου ἐστὶ
τὸ Αἷμα, τὸ τῆς καινῆς Διαθήκης, τὸ
ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς
ἄφεςιν ἁμαρτιῶν: τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν
ἐμὴν ἀνάμνησιν.

Ἀμήν.

Ὅσακις γὰρ ἐσθίετε τὸν ἄρτον τοῦτον, πίνετε δὲ καὶ τὸ
ποτήριον τοῦτο, τὸν ἐμὸν θάνατον καταγγέλλετε καὶ
τὴν ἐμὴν Ἀνάστασιν ὁμολογεῖτε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθω.

Ὁ Λαός:

Τὸν θάνατόν σου Κύριε, καταγγέλλομεν καὶ τὴν Ἀνά-
στασίν σου ὁμολογοῦμεν.

Ὁ Ἱερεὺς:

Ὡστε οὖν, Δέσποτα, μεμνημένοι τῆς ἐπὶ γῆς συγκατα-
βάσεως, καὶ τοῦ ζωοποιοῦ θανάτου, καὶ τῆς τριημέρου
σου ταφῆς, καὶ τῆς ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεως, καὶ τῆς εἰς
οὐρανοὺς ἀνόδου, καὶ τῆς ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός καθέδρας,
καὶ τῆς μελλούσης ἀπ' οὐρανῶν δευτέρας καὶ φοβεράς, καὶ
ἐνδόξου σου παρουσίας.

Ὁ Ἱερεὺς τὴν ἐκφώνησιν.

Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν δώρων σοι προσφέροντες, κατὰ πάντα, καὶ διὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι.

Ὁ Λαός:

Σέ ὑμνοῦμεν, σέ εὐλογοῦμεν.

Ὁ Διάκονος:

Κλίνετε Θεῷ μετὰ φόβου.

Ὁ Ἱερεὺς:

Αὐτός, οὖν, Δέσποτα, τῇ σῇ φωνῇ τὰ προκείμενα μεταποίησον· αὐτός παρῶν τὴν μυστικὴν ταύτην λειτουργίαν κατάρτισον· αὐτός ἡμῖν τῆς σῆς λατρείας τὴν μνήμην διάσωσον. Αὐτός τό Πνεῦμά σου τό πανάγιον κατάπεμψον, ἵνα ἐπιφοιτῆσαν τῇ ἀγία καὶ ἀγαθῇ καὶ ἐνδόξῳ αὐτοῦ παρουσίᾳ, ἀγιάση καὶ μεταποιήση τὰ προκείμενα, τίμια καὶ ἅγια Δῶρα ταῦτα, εἰς αὐτό τό Σῶμα καὶ τό Αἷμα τῆς ἡμετέρας ἀπολυτρώσεως.

Ὁ Λαός:

Αμήν.

Ὁ Διάκονος:

Πρόσχωμεν.

Ὁ Ἱερεὺς:

Καὶ ποιήσει τὸν μὲν ἄρτον τοῦτον ἵνα
γένηται εἰς ἅγιον Σῶμά σου, τοῦ Κυ-
ρίου δέ καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος, καὶ παμ-
βασιλέως ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄφε-
σιν ἁμαρτιῶν, καὶ εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιον
τοῖς ἐξ αὐτοῦ μεταλαμβάνουσιν.

Ὁ Λαός:

Αμήν.

Ὁ Ἱερεὺς:

Τὸ δέ ποτήριον τοῦτο, τὸ τίμιόν σου
Αἷμα τὸ τῆς καινῆς Διαθήκης σου τοῦ
Κυρίου δέ καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος, καὶ
παμβασιλέως ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς
ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ εἰς ζωὴν τὴν αἰώ-
νιον, τοῖς ἐξ αὐτοῦ μεταλαμβάνουσιν.

Ὁ Λαός:

Αμήν.

Ὁ Διάκονος: Τὰς δεήσεις.

Σέ δυσωποῦμεν, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν.

Τῆς Ἐκκλησίας σου, Κύριε, τὴν κρηπίδα κατάπηξον.

Τῆς ἀγάπης ἡμῖν τὴν ὁμόνοιαν ρίζωσον.

Τῆς πίστεως τὴν ἀλήθειαν αὔξησον.

Τῆς σῆς εὐσεβείας ἡμῖν τὴν ὁδὸν εὐθυτόμησον.

Τούς ποιμένας ὀχύρωσον.

Τούς ποιμενομένους ἀσφάλισαι.

Δός τῷ κλήρῳ τὴν εὐκοσμίαν.

Τοῖς μοναχοῖς τὴν ἐγκράτειαν.

Τοῖς ἐν παρθενίᾳ τό σωφρονεῖν.

Τοῖς ἐν σεμνῷ γάμῳ τὴν εὐζωΐαν.

Τοῖς ἐν μετανοίᾳ τό ἔλεος.

Τοῖς πλουτοῦσι τὴν ἀγαθότητα.

Τοῖς πενομένοις τὴν ἐπικουρίαν.

Τοῖς πτωχοῖς τὴν βοήθειαν.

Τοὺς πρεσβύτας περίζωσον.

Τοὺς νέους σωφρόνισον.

Τοὺς ἀπίστους ἐπίστρεψον.

Παῦσον τῆς Ἐκκλησίας τὰ σχίσματα.

Τῶν αἱρέσεων κατάλυσον τὰ φρυάγματα.

Πάντας ἡμᾶς πρὸς τὴν τῆς σῆς εὐσεβείας ὁμόνοιαν
σύναψον.

Ὁ Λαός:

Κύριε ἐλέησον.

Ὁ Ἱερεὺς:

Μνήσθητι, Κύριε, τῆς εἰρήνης, τῆς ἀγίας μόνης καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς σου Ἐκκλησίας, τῆς ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ὀρθοδόξων ἐπισκόπων, τῶν ὀρθοτομησάντων τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.

Μνήσθητι Κύριε, τοῦ ἀγιωτάτου καὶ μακαριωτάτου Ἀρχιερέως ἡμῶν.

Ὁ Λαός:

Κύριε ἐλέησον.

Ὁ Ἱερεὺς:

Μνήσθητι, Κύριε, τῶν εὐσεβῶς βασιλευσάντων. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν ἐν τῷ παλατίῳ, ἡμῶν ἀδελφῶν πιστῶν, καὶ ὀρθοδόξων καὶ παντός στρατοπέδου.

Μνήσθητι, Κύριε, τῶν προσφερόντων τὰ ἅγια δῶρα ταῦτα, καὶ ὑπὲρ ὧν, καὶ δι' ὧν προσεκόμισαν, καὶ μισθὸν οὐράνιον παράσχου πᾶσιν αὐτοῖς.

Μνήσθητι, Κύριε, καὶ τῶν ἐν ὄρεσι, καὶ σπηλαίοις, καὶ ταῖς ὄποις τῆς γῆς· καὶ τῶν ἐν αἰχμαλωσίαις ὄντων ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ εἰρηνικὰς ἀποκαταστάσεις εἰς τὰ ἴδια χάρισαι.

Ὁ Διάκονος:

Προσεύξασθε ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων.

Ὁ Λαός:

Κύριε ἐλέησον.

Τότε κλίνει ὁ τελετουργός τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν λέγων καθ' ἑαυτὸν ἐν ἑαυτῷ.

Ὁ Ἱερεύς:

Μνήσθητι, Κύριε, καὶ τῆς ἐμῆς ἀθλίας καὶ ταλαιπώρου ψυχῆς, ταπεινώσεώς μου, καὶ συγχώρησόν μοι πάντα τὰ ἐμὰ πλημμελήματα, καὶ ὅπου ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, περισσευσόν σου τὴν χάριν.

Ἐψώσει τὴν κεφαλὴν καὶ ἐκφωνήσει.

Ο γάρ λαός σου, καὶ ἡ Ἐκκλησία σου ἰκετεύει σε, καὶ διὰ σοῦ καὶ σὺν σοί τὸν Πατέρα λέγουσα:

Ὁ Λαός:

Ελέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν.
(Τρίς)

Ὁ Ἱερεύς:

Ελέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν.
(Τρίς)

Ὁ Λαός:

Κύριε ἐλέησον.
(Τρίς)

Ὁ Ἱερεύς:

Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ ἀέρος καὶ τῶν καρπῶν τῆς γῆς.
Μνήσθητι, Κύριε, τῆς συμμετροῦ ἀναβάσεως τῶν ποταμίων ὑδάτων.

Μνήσθητι, Κύριε, τῶν ὑετῶν καί τῶν σπορίμων τῆς γῆς.

Εὐφρανον πάλιν καί ἀνακαίνισον τό πρόσωπον τῆς γῆς.

Τούς αὐλακας αὐτῆς μέθυσον, πλήθυνον τά γεννήματα αὐτῆς, παράστησον ἡμῖν αὐτά εἰς σπέρμα καί εἰς θερισμόν, καί νῦν εὐλογῶν εὐλόγησον· τήν ζωήν ἡμῶν οἰκονόμησον.

Εὐλόγησον τόν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου, διά τούς πτωχοῦς τοῦ λαοῦ σου, διά τήν χήραν, καί τόν ὀρφανόν, διά τόν ξένον καί τόν προσήλυτον, καί δι' ἡμᾶς πάντας τούς ἐλπίζοντας ἐπί σέ, καί ἐπικαλουμένους τό ὄνομά σου τό ἅγιον. Οἱ γάρ ὀφθαλμοί πάντων εἰς σέ ἐλπίζουσι, καί σύ δίδως τήν τροφήν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ. Ποίησον μεθ' ἡμῶν κατά τήν ἀγαθότητά σου, ὁ δίδούς τροφήν πᾶσι σαρκί. Πλήρωσον χαρᾶς καί εὐφροσύνης τάς καρδίας ἡμῶν, ἵνα ἐν πᾶσι, πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες, περισσεύωμεν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, τοῦ ποιεῖν τό θέλημά σου τό ἅγιον.

Ὁ Λαός:

Κύριε ἐλέησον.

Ὁ Διάκονος:

Χάρισαι τῷ λαῷ σου τήν ὁμόνοιαν.

Τῷ κόσμῳ τήν εὐστάθειαν.

Τῷ ἀέρι τήν εὐκρασίαν.

Τοῖς νοσοῦσι τήν σωτηρίαν.

Τοῖς δεομένοις τήν ἀνάψυξιν.

Τοῖς ἐν ἐξορίαις τήν ἄνεσιν.

Τοῖς ὀρφανοῖς τὴν βοήθειαν.

Ταῖς χήραις τὴν ἀντίληψιν.

Τοῖς θλιβομένοις ἐπάρκησον εἰς ἀγαθόν.

Τοὺς ἐστῶτας ὀχύρωσον.

Τοὺς πεπτωκότας ἔγειρον.

Τοὺς ἐστηκότας ἀσφάλισαι.

Τῶν κεκοιμημένων μνήσθητι.

Τῶν ἐν ὁμολογίᾳ τὰς πρεσβείας πρόσδεξαι.

Τοὺς ἡμαρτηκότας καὶ μετανοήσαντας, συναρίθμησον μετὰ τῶν πιστῶν σου.

Τοὺς πιστοὺς συναρίθμησον μετὰ μαρτύρων σου.

Μιμητὰς τοὺς παρόντας ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τῶν ἀγγέλων κατάστησον· καὶ ἡμᾶς τῇ σῇ χάριτι, πρὸς τὴν σὴν κεκλημένους διακονίαν, ἀναξίους ὄντας, ὑπόδεξαι.

Ὁ Λαός:

Κύριε ἐλέησον.

Ὁ Ἱερεὺς:

Μνήσθητι, Κύριε, τῆς πόλεως ταύτης, καὶ τῶν ἐν ὀρθοδόξῳ πίστει οἰκούντων ἐν αὐτῇ, καὶ πάσης πόλεως καὶ χώρας, σὺν παντί τῷ κόσμῳ αὐτῶν. Καὶ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ λιμοῦ καὶ λοιμοῦ, σεισμοῦ καὶ καταποντισμοῦ, πυρός καὶ ἀπὸ αἰχμαλωσίας βαρβάρων, καὶ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων

μαχαιρῶν καὶ ἐπαναστάσεως ἐχθρῶν τε καὶ αἰρετικῶν.

Ὁ Λαός:

Κύριε ἐλέησον.

Ὁ Ἱερεύς:

Μμνήσθητι, Κύριε, τῶν προλαβόντων ὀσίων Πατέρων ἡμῶν ὀρθοδόξων Ἐπισκόπων, καὶ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων ἁγίων Πατέρων, Πατριαρχῶν, Ἀποστόλων, Προφητῶν, Κηρύκων, Εὐαγγελιστῶν, Μαρτύρων, Ὁμολογητῶν καὶ παντός πνεύματος δικαίου, ἐν πίστει Χριστοῦ τετελειωμένου.

Ὁ Ἱερεύς:

Εξαιρέτως τῆς Παναγίας, ὑπερενδόξου ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, Δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.

Ὁ Λαός:

Θεοτόκε παρθένε, χαῖρε κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σύ ἐν γυναιξί, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπός τῆς κοιλίας σου· ὅτι Σωτῆρα ἔτεκες τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ὁ Ἱερεύς:

Τοῦ ἁγίου, ἐνδόξου προφήτου, προδρόμου, Βαπτιστοῦ καὶ μάρτυρος Ἰωάννου· (τοῦ ἁγίου Στεφάνου τοῦ πρωτοδιακόνου καὶ πρωτομάρτυρος· τοῦ ἁγίου καὶ μακαρίου Πατρός ἡμῶν Μάρκου, τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ· καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρός ἡμῶν Γρηγορίου)· καὶ ὧν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρα τὴν ὑπόμνησιν ποιούμεθα, καὶ παντός

χοροῦ τῶν ἁγίων σου, ὧν ταῖς εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις, καὶ ἡμᾶς ἐλέησον, καὶ σῶσον διὰ τό ὄνομά σου τό ἅγιον τό ἐπικληθέν ἐφ' ἡμᾶς.

Ὁ Διάκονος: ΤΑ ΔΙΠΤΥΧΑ

Ὁ Ἱερεὺς:

Μνήσθητι, Κύριε, τῶν προκεκοιμημένων ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει πατέρων ἡμῶν καὶ ἀδελφῶν, καὶ ἀνάπαυσον τὰς ψυχὰς αὐτῶν μετὰ ὁσίων καὶ δικαίων. Ἐκθρεψον, σύναξον, εἰς τόπον χλόης, ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως, ἐν παραδείσῳ τρυφῆς, καὶ μετὰ τούτων, ὧν εἶπομεν τὰ ὀνόματα αὐτῶν.

Μνήσθητι, Κύριε, ὧν ἐμνήσθημεν, καὶ ὧν οὐκ ἐμνήσθημεν, πιστῶν καὶ ὀρθοδόξων, μεθ' ὧν καὶ ἡμῖν σύν αὐτοῖς, ὡς ἀγαθός καὶ Φιλάνθρωπος Θεός.

Ὁ Λαός:

Ανες, ἄφες, συγχώρησον.

Ὁ Ἱερεὺς:

Σύ γάρ εἰ ὁ Θεός ἡμῶν, ἐλεήμων, ὁ μὴ βουλόμενος τόν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὡς τό ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν. Ὁ Θεός ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου· ποιήσον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου, ὁ ποιῶν ὑπερεκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν· ἵνα σου καὶ ἐν τούτῳ καθὼς καὶ ἐν παντί δοξασθῇ καὶ ὑψωθῇ καὶ ὑμνηθῇ, καὶ εὐλογηθῇ καὶ ἁγιασθῇ τό πανάγιον καὶ ἔντιμον,

Καὶ εὐλογημένον σου ὄνομα, ἅμα τῷ ἀχράντῳ σου Πατρὶ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

Ὁ Λαός:

Ως ἦν, καὶ ἔστι, καὶ ἔσται.

Ὁ Διάκονος:

Κατέλθετε, οἱ διάκονοι.

Ὁ Ἱερεύς:

Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Λαός:

Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Π Ρ Ο Ο Ι Μ Ι Ο Ν Τ Η Σ Κ Λ Α Σ Ε Ω Σ

Ὁ Ἱερεύς:

Ιησοῦ Χριστέ, τό σωτήριον ὄνομα, ὃ τά θεῖα καὶ ἄχραντα καὶ ἐπουράνια ταῦτα μυστήρια διατυπώσας· ὃ τοὺς μὲν ἱερεῖς ἐν τάξει ὑπηρετῶν στήσας· διὰ δέ τῆς ἀοράτου σου δυνάμεως αὐτὰ μεταστοιχειώσας· ὃ τοῖς καθαροῖς τῇ καρδίᾳ ἐπιφαινόμενος, καὶ τοῖς γνησίως προσιοῦσι διά σεαυτοῦ παρέχων.

Ὁ τότε εὐλογήσας, καὶ νῦν εὐλόγησον.

Ὁ τότε ἀγιάσας, καὶ νῦν ἀγίασον.

Ὁ τότε κλάσας, καὶ νῦν διάθρεψον.

Ὁ τότε διαδιδούς τοῖς σεαυτοῦ μαθηταῖς καὶ Ἀποστόλοις, καὶ νῦν, Δέσποτα, διάδος ἡμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ σου, Φιλάνθρωπε, παντοκράτορ, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν.

Ὁ Διάκονος:

Προσεύξασθε.

Ὁ Λαός:

Κύριε ἐλέησον.

Ὁ Ἱερεὺς:

Ειρήνη πᾶσι.

Ὁ Λαός:

Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Ὁ Ἱερεὺς ἀναγινώσκει τὴν ΕΥΧΗΝ ΤΗΣ ΚΛΑΣΕΩΣ.

Εὐλογητός εἶ, Χριστέ ὁ Θεός, ὁ παντοκράτωρ, ὁ λυτρωτής τῆς ἑαυτοῦ Ἐκκλησίας ὡς Λόγε, ὃν προνοοῦσιν αὐτόν, καὶ ἄνθρωπε, ὃν προθεωροῦσιν αὐτόν. Ὁ διά τῆς ἀκαταλήπτου αὐτοῦ σαρκώσεως, ἐτοιμάσας ἡμῖν ἄρτον ἐπουράνιον, τοῦτο τό σῶμά σου, ὃν ἔθου ἐν μυστήριον καὶ πανάγιον ἐν τοῖς ἅπασιν. Ἐκέρασας ἡμῖν ποτήριον ἐξ ἀμπέλου ἀληθείας, ἐκ θείας καὶ ἀχράντου σου πλευρᾶς. Ὁ καὶ μετὰ τό δεδωκέναι τό πνεῦμα ἐκχέων ἐξ αὐτῆς αἷμα καὶ ὕδωρ, οἷς ἁγιασμός τῷ κόσμῳ παντί. Κτῆσαι ἡμᾶς, ἀγαθέ Κύριε, τοὺς ἀναξίους δούλους σου· ποιήσον ἡμᾶς λαόν περιούσιον, βασίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον. Ἁγιάσον καὶ ἡμᾶς, ὁ Θεός, ὡς περ ἠγίασας τά προκείμενα καὶ ἅγια δῶρα ταῦτα, καὶ ἐποίησας αὐτά ἀόρατα ἐκ τῶν ὀρατῶν, μυστήρια ὧν προνοοῦσιν, αὐτά σοι, Κύριε ὁ Θεός, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Σύ οὖν, Κύριε, διά τῆς πολλῆς σου εὐσπλαχνίας κατηξίωσας ἡμᾶς διά τοῦ βαπτίσματος γενέσθαι εἰς υἱούς καὶ κληρονόμους. Ἐδίδαξας ἡμᾶς τόν τύπον τῆς προσευχῆς ὅς ἐστιν ἐμμυστήριος, τοῦ προσεύχεσθαι ἐν αὐτῇ τόν ἄχραντόν σου Πατέρα. Σύ οὖν καὶ νῦν, δέσποτα Κύριε, καταξίωσον ἡμᾶς ἐν ἁγιασμένη συνειδήσει, καὶ λογισμῷ ἀγαθῷ ὃν πρέπει τελείοις καὶ ἐν θερμῷ πόθῳ καὶ παρρησίᾳ ἀγαθῇ τολμᾶν ἐπικαλεῖσθαι τόν ἐν τοῖς οὐρανοῖς

Ὁ Λαός: ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗΝ.

Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς·
ἁγιασθήτω τό ὄνομά σου·
ἔλθέτω ἡ βασιλεία σου·
γενηθήτω τό θέλημά σου,
ὡς ἐν οὐρανῷ καί ἐπί τῆς γῆς.
Τόν ἄρτον ἡμῶν τόν ἐπιούσιον
δός ἡμῖν σήμερον·
καί ἄφες ἡμῖν τά ὀφειλήματα ἡμῶν,
ὡς καί ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν,
καί μή εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
ἀλλά ρῦσαι ἡμᾶς ἀπό τοῦ πονηροῦ.

Ὁ Ἱερεὺς:

Οτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καί ἡ δύναμις καί ἡ δόξα, εἰς
τούς αἰῶνας.

Ὁ Λαός:

Αμήν.

Ὁ Ἱερεὺς:

Ναί, Κύριε, Κύριε, ὁ δεδωκώς ἡμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ
πάτεϊν ἐπάνω ὄφρων καί σκορπίων, καί ἐπί πᾶσαν
δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, συντριψον καί καθυπόταξον τὰς κε-
φαλὰς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ὑπὸ τοὺς πόδας ἐν τάχει, καί πᾶσαν
τὴν κακότεχνον αὐτῶν ἐπίνοιαν τὴν καθ' ἡμῶν διασκέ-
δασον, ὅτι σύ εἶ Βασιλεὺς καί Σωτὴρ πάντων, Χριστέ ὁ
Θεός· καί σοί τὴν δόξαν καί τὴν εὐχαριστίαν καί τὴν προσκύ-
νησιν ἀναπέμπομεν, καθ' ἑκάστην ἡμέραν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ
σου Πατρὶ καί τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καί ἀεὶ καί εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Λαός:

Ἀμήν.

Ὁ Διάκονος:

Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Ὁ Λαός:

Σοὶ Κύριε.

Ὁ Ἱερεὺς ἀναγιγνώσκει τὴν ΕΥΧΗΝ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΚΛΙΣΙΑΣ:

Ὁ κλίνας οὐρανοὺς καὶ καταβάς ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ὁ τῆς σῆς χάριτος πᾶσαν ἐξαπλώσας τὴν εὐθηνίαν· ὁ ποιῶν πάντα ὑπερεκπερισσοῦ, ὦν αἰτούμεθα, ἢ νοοῦμεν· Φιλάνθρωπε ἀγαθέ, ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου τὴν ἀόρατον, τὴν εὐλογημένην, τὴν μεστήν ἐλέους καὶ οἰκτιρμῶν, καὶ εὐλογῶν εὐλόγησον τοὺς δούλους σου, καὶ καθάρισον αὐτοὺς ἀπὸ παντός μολυσμοῦ σαρκός καὶ πνεύματος· καὶ ποιήσον ἡμᾶς μετόχους καὶ συσσώμους γενέσθαι τῇ σῇ χάριτι, ὅπως ἐν ἀγιότητι καὶ δικαιοσύνῃ σοὶ τὴν ἰκεσίαν προσάγοντες, ἀξίως μετάσχωμεν τῶν προκειμένων ἡμῖν ἀγαθῶν τοῦ ἀχράντου σώματός σου καὶ τιμίου αἵματός σου.

Σὺ γάρ προσκυνητός καὶ δεδοξασμένος ὑπάρχεις καὶ σοὶ πρέπει πᾶσα δόξα, μεγαλωσύνη κράτος τε καὶ ἐξουσία, ἅμα τῷ ἀχράντῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Λαός:

Ἀμήν.

Ὁ Ἱερεύς:

Πρόσχες, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεός ἡμῶν, ἐξ ἀγίου κατοικητηρίου σου, καί ἀπό θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου, καί ἔλθέ εἰς τό ἀγιάσαι ἡμᾶς τοὺς ἐπικλινοντάς σοι, ὁ ἄνω τῷ Πατρὶ συγκαθήμενος, καί ὦδε ἡμῖν ἀοράτως συνών. Καί καταξίωσον τῇ κραταιᾷ σου χειρὶ μεταδοῦναι ἡμῖν τοῦ ἀχράντου Σώματός σου καί τοῦ τιμίου Αἵματος, καί δι' ἡμῶν παντί τῷ λαῷ.

Ὁ Διάκονος:

Πρόσχωμεν Θεῷ μετά φόβου.

Ὁ Ἱερεύς:

Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Λαός:

Καί τῷ πνεύματί σου.

Ὁ Ἱερεύς ἀναγιγνώσκει τὴν ΕΥΧΗΝ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Ο ἄμνος τοῦ Θεοῦ, ὁ αἶρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου· τό πανάσπιλον αὐτοῦ αἷμα διαχύσας ἐπὶ τὴν τοῦ κόσμου ζωὴν, καί εἰς λύτρον καί ἀντάλλαγμα πάντων, ἑαυτὸν παρέδωκας, ἐκ θανάτου λυτρωσάμενος, ἐν ᾧ κατειχόμεθα, πεπραμένοι ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Ὁ τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιῶν τό θέλημα, καί τῆς δεήσεως αὐτῶν εἰσακούων, καί σώζων αὐτούς. Ὁ τοῦ δικαίου Ἰώβ εἰσακούσας ἀνιστάμενος τό πρωῒ καί ὑπὲρ παιδίων φίλτρων θυσίας προσάγαγόν καί εἰπών, μήπως ἐνενόησαν υἱοὶ μου πονηρά ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν ἔναντι Θεοῦ. Καί ἐμοῦ τοῦ ἐλεεινοῦ καί ἁμαρτωλοῦ, καί ἀχρείου σου δούλου εἰσάκουσον, ἰκετεύοντος ὑπὲρ τῶν σῶν οἰκετῶν, πατέρων μου καί ἀδελφῶν, καί ὑ-

πέρ τῆς ἐμῆς ἀθλιότητος. Εὐμενεῖ προσώπῳ καὶ γαληνῷ ὄμματι, ἔπιδε ἐφ' ἡμᾶς ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ· καὶ πάρες οὖν ἡμῖν πᾶσαν ἀθετηρίαν, καὶ πᾶσαν παράβασιν, καὶ παρακοήν νόμου καὶ τῶν σῶν ἐντολῶν· ἔτι δέ καὶ πᾶσαν συνείδησιν, καὶ πᾶσαν ἐνθύμησιν, καὶ πάσαις πράξεσι, καὶ πάσαις κινήσεσι γεγωνυίαις ἐν ἑαυτοῖς, ἡμερικῶς τε καὶ νυχτερικῶς ἐπιδῆσαι καὶ κατακρατῆσαι κατὰ τῆς ψυχῆς. Καὶ ἀθώωσον αὐτοὺς ἀπὸ πάσης συνειδήσεως πονηρῶν, καὶ πάσης ἀκάρπου πράξεως, καὶ παντός λογισμοῦ πεπυρωμένου, ἃ ἐστὶν βέβηλα παρὰ τὴν τῆς ψυχῆς καθαρότητα. Χάρισαι αὐτῶν τὴν τῶν ἀμαρτιῶν ἐπίγνωσιν, καὶ τελείως ἀπέχεσθαι ἀπ' αὐτῶν. Δώρησαι αὐτοῖς μετανοίας ἀγνότητα, καὶ τὴν εἰς σέ ἐπιστροφὴν· σύ γάρ, Δέσποτα Κύριε, ἐπτώχευσας ἐκουσίως ἐν τῷ σέ σαρκωθῆναι, διὰ τὴν τοῦ γένους ἡμῶν σωτηρίαν· καὶ διέρρηξας τό καθ' ἡμῶν χειρόγραφον, διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τῶν θείων σου παλαμῶν ἐφάπλωσιν. Φεῖσαι πάντων, Δέσποτα φιλόψυχε, ὅτι τὰ σύμπαντα δοῦλα σά, καὶ παρὰ σοῦ ἡμέτερα ἀφετήρια, καὶ οὐδέν τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν χειρῶν ἡμῶν· δι' ὃ τὴν σὴν βασιλείαν δοξάζομεν καὶ ἀνυμνοῦμέν σε, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν. Ἐμπλησον ἡμᾶς τοῦ σοῦ φόβου, καὶ κατεύθυνον εἰς τό ἀγαθόν σου θέλημα.

Σύ γάρ εἰ ὁ Θεός ἡμῶν, καὶ πρέπει σοι δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις.

Ὁ Ἱερεὺς:

Σῶμα καὶ Αἷμα.

Ὁ Διάκονος:

Μετά φόβου Θεοῦ πρόσχωμεν.

Ὁ Ἱερεὺς, ὑψοῖ Δεσποτικόν καὶ ἐκφωνήσει:

Τὰ Ἁγία τοῖς Ἁγίοις.

Ὁ Λαός:

Κύριε ἐλέησον. Εἰς Πατῆρ Ἅγιος, εἰς Υἱὸς ἅγιος, ἐν Πνεῦμα ἅγιον. Ἄμην.

Ὁ Ἱερεὺς:

Ο Κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ὁ Λαός:

Καὶ μετὰ τοῦ πνεύματός σου.

Ὁ Ἱερεὺς:

Εὐλογητός Κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὁ Λαός:

Αμην.

Ὁ Ἱερεὺς:

Ειρήνη πᾶσι.

Ὁ Λαός:

Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Ὁ Ἱερεὺς:

Σῶμα ἅγιον καὶ αἷμα τίμιον, ἀληθινόν, Ἰησοῦ Χριστοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἄμην.

Ὁ Λαός:

Ἀμήν.

Ὁ Ἱερεύς:

Σῶμα ἅγιον καὶ αἷμα τίμιον, ἀληθινόν, Ἰησοῦ Χριστοῦ,
Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἀμήν.

Ὁ Λαός:

Ἀμήν.

Ὁ Ἱερεύς:

Σῶμα καὶ αἷμα Ἐμμανουήλ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τοῦτό ἐστιν
ἀληθῶς. Ἀμήν.

Ὁ Λαός:

Ἀμήν.

Ὁ Ἱερεύς:

Πιστεύω, πιστεύω, πιστεύω καὶ ὁμολογῶ ἕως ἐσχάτης
ἀναπνοῆς, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ σὰρξ ἡ ζωοποιός, ἣν
ἔλαβες, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, ἐκ τῆς ἁγίας δεσποίνης ἡμῶν
Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας· καὶ ἐποίησας αὐτὴν
μίαν σύν τῇ θεότητί σου, μὴ ἐν μίξει, μηδέ ἐν φυρμῶ, μηδέ
ἐν ἀλλοιώσει· καὶ ἐμαρτύρησας ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου
τὴν καλὴν ὁμολογίαν, καὶ παρέδωκας αὐτὴν ὑπὲρ ἡμῶν
πάντων, αἴρων ἐπὶ τοῦ ξύλου τοῦ σταυροῦ τοῦ ἁγίου, ἐν τῷ
θελήματί σου.

Ἀληθῶς πιστεύω, ὅτι θεότης σου οὐδ' οὐ μηδέποτε χω-
ρισθεῖσα ἐξ ἀνθρωπότητός σου, ἐν ἀτόμῳ, οὐδέ ἐν ριπῇ
ὀφθαλμοῦ. Μετέδωκας αὐτὴν εἰς λύτρωσιν, καὶ εἰς ἄφεσιν
ἀμαρτιῶν, καὶ εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιον, τοῖς ἐξ αὐτῆς μετα-
λαμβάνουσι.

Πιστεύω ὅτι αὕτη ἔστιν ἀληθῶς. Ἄμην.

Ὁ Λαός:

Αμην.

Ὁ Διάκονος:

Εν εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφωνήσει:

Ακατάληπτε Θεέ, Λόγε ἀχώρητε, αἶδιε, δέχου παρ' ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν, ἐξ ἀναξίων χειλέων, ὕμνον, μετὰ τῶν ἄνω δυνάμεων· σοί γάρ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ ζῶσθι σου Πνεύματι εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἄμην.

Ὁ Λαός λέγει τὸν ΠΝ΄ Ψαλμόν.

Αινεῖτε τὸν Θεόν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ· αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

Αινεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ· αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ.

Αινεῖτε αὐτὸν ἐν ἤχῳ σάλπιγγος· αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ.

Αινεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ· αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὄργάνῳ.

Αινεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ.

Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον.

Ὁ Διάκονος:

Συνάχθητε καί εισέλθετε, οἱ διάκονοι, μετ' εὐλαβείας.

Ὁ Ἱερεὺς ἀναγινώσκει τὴν ΕΥΧΗΝ ΤΗΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΣ μετὰ τὴν μετάληψιν τῶν ἁγίων μυστηρίων.

Ὁ Διάκονος:

Επί προσευχῆς στάθητε.

Ὁ Ἱερεὺς:

Ειρήνη πᾶσι.

Ὁ Λαός:

Καί τῷ πνεύματί σου.

Ὁ Διάκονος:

Προσεύξασθε ὑπὲρ τῆς ἀξίας μεταλήψεως.

Ὁ Λαός:

Κύριε ἐλέησον.

Ὁ Ἱερεὺς:

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Λόγε Θεοῦ ἀληθινέ, ὁ ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ ἀνάρχου Πατρός, ὅτι οὕτως ἠγάπησας ἡμᾶς καὶ ἔδωκας σεαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἐσφαγιάσθης. Ἐχάρισας ἡμῖν, διὰ τοῦ ἀχράντου σου σώματος, καὶ τοῦ τιμίου σου αἵματος, τὴν ἀπολύτρωσιν, ὡς κατηξίωσας ἡμᾶς νῦν, φιλόνηρωπε, ἵνα λάβωμεν ἐξ αὐτῶν εὐχαριστίαν. Διό ἐξομολογοῦμέν σοι νῦν φιλόνηρωπε, ἀγαθέ.

Καί σοί τήν δόξαν, καί τήν τιμήν, καί τήν προσκύνησιν διηνεκῶς ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρί καί τῷ ἁγίῳ σου Πνεύματι, νῦν καί ἀεί καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Λαός:

Αμήν.

Ὁ Διάκονος:

Τάς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνετε.

Ὁ Ἱερεὺς:

Οῶν, ὁ ἦν, ὁ ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον τοῦ φωτίσαι αὐτόν· ὁ σαρκωθεὶς, ἐνανθρωπήσας, καί σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς, καί παθὼν ἔκουσίως σαρκί, καί μείνας ἀπαθής, ὡς Θεός· καί ταφείς, καί ἀναστάς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καί ἀνελθὼν εἰς οὐρανούς, καί καθίσας ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης τῆς δόξης τοῦ Πατρός, τό τε θεῖον, καί ἅγιον, καί ὁμοούσιον, καί ὁμοδύναμον, καί ὁμόδοξον, καί συναΐδιον Πνεῦμα καταπέμψας ἐπὶ τοὺς ἁγίους σου μαθητάς, καί ἀποστόλους, καί διὰ τούτου φωτίσας μὲν αὐτούς, δι' αὐτῶν δέ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, Χριστέ, ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν.

Καί τῶν ἀγγέλων τετραμόρφων ζώων ἄσωμάτων· καί τῶν ἀγγέλων, εἴκοσι τεσσάρων πρεσβυτέρων. Τοῦ ἁγίου ἐνδόξου, προφήτου, προδρόμου, βαπτιστοῦ, καί μάρτυρος Ἰωάννου.

Τοῦ ἁγίου Στεφάνου τοῦ πρωτοδιακόνου καί πρωτομάρτυρος.

Τῶν θείων, ἱερῶν, ἐνδόξων ἀποστόλων, ἀθλοφόρων προφητῶν, καί καλλινίκων μαρτύρων.

Καί τοῦ ἁγίου καί μακαρίου Πατρός ἡμῶν Μάρκου τοῦ ἀποστόλου καί εὐαγγελιστοῦ, καί πάντων τῶν ἁγίων σου.

Καί σῶσον, καί ἐλέησον, καί εὐλόγησον πάντα Χριστιανόν.

Καί σοί τήν δόξαν καί τιμήν, καί προσκύνησιν σὺν τῷ Ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καί τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καί ἀεὶ καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἄμην.

Ὁ Διάκονος:

Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Θεοῦ ἐτελειώθη ἡ θεία Λειτουργία, ἡ ὠρισμένη τῷ ἐν ἁγίοις Πατρὶ ἡμῶν Θεολόγῳ Γρηγορίῳ.

